

Світлана ЛИПКА,

orcid.org/0000-0001-6087-666X

кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
(Івано-Франківськ, Україна) Lypka_Svitlana@ukr.net

СИНТАГМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НІМЕЦЬКИХ ІМЕННИКІВ ЗІ ЗНАЧЕННЯМ «ЗУХВАЛІСТЬ» (НА МАТЕРІАЛІ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ)

У статті описано синтагматичні характеристики компонентів лексико-семантичної групи іменників зі значенням «зухвалість» у сучасній німецькій мові. Метою дослідження є виявлення семантичних властивостей цих іменників на ґрунті текстового опису їх синтагматичних характеристик з урахуванням їх сполучувальних властивостей із семантичними підкласами іменників, прикметників та дієслів, установлених шляхом статистичного аналізу німецькомовних публіцистичних текстів. Розвідка наводить отримані статистичні дані про обсяг семантичних підкласів, частоту їх вживання, вживаність та широту сполучуваності; за допомогою системно-квантитативного підходу визначено характер лексичної та семантичної сполучуваності проаналізованих іменників.

Ключові слова: лексико-семантична група, синтагматичні зв'язки, сполучуваність, квантитативно-формалізовані методи.

Svitlana LYPKA,

orcid.org/0000-0001-6087-666X

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of German Philology
of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) Lypka_Svitlana@ukr.net

SYNTAGMATIC CHARACTERISTICS OF NOUNS DENOTING IMPERTINENT BEHAVIOUR IN MODERN GERMAN (ON THE BASIS OF STUDYING MEDIA TEXTS)

Modern linguistics research is marked by an increasing interest in the anthropological paradigm. Its primary focus is linguistic consciousness, lexicon organization, the interaction between individual and collective world views across cultures. An extensive analysis of the functions of lexical-semantic structures is essential for a comprehensive study of the lingual world view. Being a perennial issue, human behaviour has often come into sharp focus in numerous studies. However, impertinent behaviour has not been explored as a separate issue in Germanic philology.

This article is devoted to the research of syntagmatic features of components of lexical-semantic group (LSG) of nouns denoting impertinent behaviour in modern German. The research goal is to identify the semantic characteristics of the constituents of the analyzed LSG by analyzing and describing their syntagmatic characteristics on the basis of studying media texts with the help of the systemic quantitative approach.

The study of this syntagmatic features is conducted on the basis of researching their frequency of usage, size of the subclass, the extent of syntagmatic connections intensity; lexical (on the level of a word) and semantic (on the basis of semantic word subclasses) combinability with nouns, adjectives and verbs.

It has been determined that lexical units denoting impertinent behaviour are evaluative, underivative, negatively connotated lexemes denoting character traits and a person's behavioral manner; which in the respective contexts become pejorative or on the contrary obtain a meliorative connotation. The components of the researched LSG cover the fragment of the lingual world view "human behaviour, treatment to oneself and others" and belong to the subclass of lexical units "fixed sets".

The statistical data received reveal that dominant word of the LSG *Frechheit* with different parts of speech is characterized by the highest frequency of usage and a big range of combinability, but the biggest range of combinability in the LSG has the noun *Anmaßung*; the size of the word subclass is not a determining factor influencing the frequency of use with the combined lexemes, also the high frequency of usage is not necessarily determined by a big size of the subclass; the extent of syntagmatic connections intensity does not depend on the frequency of usage with the determined word subclasses; all the components of the researched LSG create stable syntagmatic connections mainly with the words denoting a human being and everything connected with it (language, psychic phenomena, profession, actions, deeds, behaviour etc.).

Key words: lexical-semantic group, syntagmatic connections, combinability, quantitative-formalized methods.

Постановка проблеми. Як відомо, словниково-аналіз слова не дає нам вичерпної інформації про нього. Слово не існує поза планом вираження, а пов'язується з іншими словами, вступаючи у лінійні синтагматичні відношення з іншими мовними одиницями, а також з одиницями вищих рів-

нів мови. Тому досконале дослідження лексичної семантики неможливе без аналізу особливостей її вияву у процесі комунікації, у певних мовних ситуаціях, а також у текстовому оточенні. Найповніше значення слова виявляється у реченні/тексті за допомогою таких категорій синтагматики,

як «дистрибуція», «колокація» чи «сполучуваність», «валентність» тощо (Левицький, 2005: 45). Тож останнім часом у лінгвістиці велика увага приділяється проблемі вивчення реалізації семантичного потенціалу слова як контекстно залежної мовної одиниці.

Аналіз досліджень. Проблему сполучення слів розглядали у своїх працях такі визначні лінгвісти, як С. Морріс, З. Харріс, Дж. Лайонз, Н. Амосова, Ю. Апресян, В. Звєгінцев, М. Кочерган, В. Левицький, Г. Пауль, О. Потєбня, Г. Уфімцева, Д. Шмельов, Г. Шпербер та ін. Всі вони погоджуються з думкою, що для вивчення семантики, для виокремлення найбільш властивих слову сем тощо надзвичайно важливим є дослідження його прагматичних особливостей у великій кількості текстів.

Особливу увагу дослідженню варіантів сполучуваності експериментальним шляхом (за допомогою лінгвістичних та статистичних методик) приділяє Чернівецька лінгвістична школа (В. Левицький, Л. Бистрова, М. Капатрук, О. Огуй та їхні послідовники). Сполучуваність різночастиномовних лексичних одиниць німецької та англійської мов у газетно-публіцистичних текстах досліджували В. Баскевич, С. Баланюк, Р. Мельник, Ж. Черська, О. Данилович та ін., однак сполучуваність компонентів лексико-семантичної групи (далі – ЛСГ) іменників зі значенням *зухвалість* у сучасній німецькій мові досі не поставала об'єктом дослідження.

Метою розвідки є виявлення семантичних властивостей компонентів ЛСГ іменників на позначення *зухвалої поведінки* у сучасній німецькій мові на ґрунті текстового опису їх синтагматичних характеристик. **Завдання** дослідження полягає у вивченні лексичної і семантичної сполучуваності іменників зі значенням *зухвалість* з іншими іменниками, з прикметниками та дієсловами у моделі «досліджуване слово + словопartner», «досліджуване слово + підклас слів-партнерів» за допомогою системно-квантитативного підходу. **Матеріалом** для аналізу слугувала вибірка з газетно-публіцистичних текстів німецьких інтернет-видань «Welt», «Spiegel», «Frankfurter Rundschau» та «Zeit» у межах вибірки 26 млн слововживань.

Виклад основного матеріалу. Однією з фундаментальних властивостей лексичних одиниць (далі – ЛО) є *сполучуваність*, яка відображає синтагматичні відношення між ними, і як різновид дистрибуції вміщує не тільки валентні, але і невалентні зв'язки (узуальні та оказіональні). На відміну від валентності *сполучуваність* не підда-

ється повному дослідженню, оскільки не обмежується лексично та синтаксично. Тому, дотримуючись принципу, що вичерпна інтерпретація системи конкретної мови можлива за умови отримання відомостей про реальну *сполучуваність* кожного її елемента (Котелова, 1975: 82-83), у нашій розвідці ми послуговуємося терміном *сполучуваність*, яку поділяємо на *лексичну* (на рівні окремого слова) та *семантичну* (на рівні семантичних підкласів слів) (Левицький, 2000: 40–53). Розподіл на семантичні підкласи здійснювався з опорою на семантичні класифікації В. Левицького (для іменників), О. Огуя (для прикметників) та С. Кійко (для дієслів). Для отримання оптимальної картини семантичної сполучуваності досліджуваної ЛСГ ми розглядаємо *сполучуваність* її компонентів із семантичними підкласами трьох самостійних частин мови, які складають основу будь-якої мовної системи – іменників, прикметників і дієслів.

Склад ЛСГ зі значенням *зухвалість* було попередньо встановлено за допомогою формалізованої *процедури інвентаризації* (Липка, 2013). Оскільки межі статті не дають змоги описати всі дев'ятнадцять компонентів розглянутої ЛСГ, то для опису семантичної сполучуваності ми брали тільки шість іменників-домінант парадигм, встановлених нами в процесі *парадигматичного* аналізу (Липка, 2013), а саме: *Frechheit* (домінанта всієї ЛСГ іменників і окремої парадигми), *Unverschämtheit*, *Anmaßung*, *Flegelei*, *Unart*, *Ungehörigkeit*, які найповніше виражають семантику всієї ЛСГ досліджуваних іменників.

Алгоритм дослідження синтагматичних зв'язків розглядуваних ЛО передбачає таку низку операцій:

1. Складання картотеки іменників на позначення *зухвалої поведінки*.
2. Виділення підкласів (розрядів) іменників, прикметників та дієслів, зафіксованих у газетно-публіцистичних текстах.
3. Упорядкування отриманих даних у таблиці.
4. Складання на основі вихідних таблиць чотирипільних (альтернативних) таблиць для подальшого статистичного оброблення.
5. Статистичний аналіз чотирипільних таблиць. Для знаходження наявності чи відсутності зв'язку між ознаками, що спостерігаються, використовуємо запропонований Л. Бистровою статистичний критерій χ^2 (Бистрова, 1978: 44–48). Мінімальною величиною χ^2 у лінгвістиці вважається величина **3,84**, тому сполучення, ступінь зв'язку яких дорівнює або перевищує 3,84, вважатимемо стандартними. Усі інші випадки, коли χ^2 менше 3,84, ста-

тистично несуттєві. Міру зв'язку між ознаками встановлюємо за допомогою коефіцієнту взаємної спряженості Чупрова (K).

6. Оброблення та інтерпретація даних.

Тож під час дослідження зафіксовані лексичні зв'язки розглянутих лексем були представлені у вихідних таблицях. На основі цих таблиць були складені інші таблиці із даними про такі важливі кількісні характеристики сполучуваності, як *обсяг підкласів* (число лексичних одиниць, які складають цей підклас), *частоту їх вживання* (фактичну кількість зафіксованих під час проведення вибірки з текстів лексичних одиниць, які складають цей підклас, що свідчить про актуальність сумісної появи підкласу з досліджуваними словами), *вживаність* (деяка відносна величина, яка репрезентує відношення частоти вживання підкласу до його обсягу) та *широту*, яка виражається деякою відносною величиною, а саме відношенням кількості зафіксованих сполучень до загальної кількості можливих зв'язків та коливається від 0 до 1 (Левицький, 1989: 64).

Кількісні параметри та частотні характеристики іменників, що позначають зухвалу поведінку, з підкласами іменників. Як відомо, іменники можуть виконувати у реченні різну синтаксичну роль – підмета, присудка, прямого чи непрямого додатка, обставини. Тому для комплексного дослідження видається важливим вивчення їх синтагматики не тільки з іншими частинами мови, а й між ними самими. Під час дослідження було виявлено синтагматичні зв'язки зазначених домінант з 18 підкласами іменників. Найвагоміші показники мають підкласи «Абстракції, що позначають психічні явища в людині» (відповідно – 41 ЛО, 69 слововживань (СВ) та 1,7 (вживаність), «Абстракції на позначення ролі, значення, прикладу, принципу» (48 ЛО, 67 СВ, 1,4), «Дії, вчинки, процеси, перетворення» (26 ЛО, 38 СВ, 1,46), «Мова та мовлення, тексти, літературні жанри та твори» (15 ЛО, 23 СВ, 1,53), «Професія, рід занять, національність, титул, звання» (14 ЛО, 17 СВ, 1,21), «Явища суспільно-політичного життя» (11 ЛО, 15 СВ, 1,21). Меншими за обсягом та частотою, але більшими за вживаністю, є підкласи «Люди (нейтральні найменування): члени сім'ї, родичі» (4 ЛО, 11 СВ, 2,75), «Міри та виміру» (5 ЛО, 10 СВ, 2). Низькі характеристики сполучуваності прослідковуються з класами на позначення неживих предметів, просторових об'єктів, фауни.

Щодо *широту* сполучуваності, то варто зауважити, що найвищий показник *широту* сполучуваності не у домінанті ЛСГ, як це гіпотетично очіку-

валося, а у іменника *Anmaßung* (0,77), домінанта *Frechheit* (0,66) йде на другому місці за *широтою* сполучення, хоча й найбільш вживана. Це можна пов'язати із розширенням семантики іменника *Anmaßung*, який, як ми припускаємо, все більше набуває значення *Frechheit*.

У процесі дослідження встановлено дуже низькі показники лексичної сполучуваності досліджуваних іменників з іншими іменниками у моделі «слово + слово»: *Frechheit* + *Umgang* (3), *eine (gehörige) Portion* (3); *Unverschämtheit* + *Sauerei* (4), *Vorwurf* (4), *Angebot* (4), *Frechheit* (3).

Семантична сполучуваність іменників на позначення зухвалої поведінки з іменниками. Домінанта *Frechheit* виявилася серед інших компонентів групи у розглянутих контекстах найбільш уживаною – 172 СВ та має широкий діапазон сполучуваності – 12 семантичних підкласів іменників. Проте кількісна частота цієї сполучуваності є незначною, тому для статистичного аналізу було складено 4 чотирипільні таблиці. Отримані дані не дали жодного позитивного результату. Тобто іменник *Frechheit* не має стабільних синтагматичних зв'язків з підкласами іменників. Найчастотнішими за сполучуваністю, але з недостатніми показниками інтенсивності зв'язку, є підкласи «Абстракції, що позначають психічні явища в людині» (12 СВ, $\chi^2=0,19$, $K=0,02$), «Абстракції на позначення ролі, значення, принципу тощо» (12 СВ, $\chi^2=0,19$, $K=0,02$), «Дії, вчинки, процеси» (10 СВ, $\chi^2=2,28$, $K=0,09$) та «Мова та мовлення, тексти, літературні жанри та твори» (7 СВ, $\chi^2=2,47$, $K=0,09$).

Іменник *Unverschämtheit* (165 СВ) сполучається з 10 підкласами іменників. Для 5 з них було сформовано чотирипільні таблиці, статистичний аналіз яких підтвердив тільки 2 стандартні зв'язки у моделях *Unverschämtheit* + підклас «Абстракції, що позначають психічні явища в людині» (24 СВ, $\chi^2=7,75$, $K=0,15$) та *Unverschämtheit* + підклас «Люди, пов'язані певними взаєминами, охарактеризовані притаманними їм властивостями» (5 СВ, $\chi^2=5,52$, $K=0,14$):

Diese Mischung aus Unverschämtheit, Trotz, Naivität und gutem Willen (DIE ZEIT, 10.08.2011).

Der Philosoph sprach von einer Theatrokratie, in der Unverschämtheit und Unwissenheit des Pöbels zur Auflösung staatlicher Formen führe (Frankfurter Rundschau, 21.01.2011).

Лексема *Anmaßung* має найширше коло семантичної сполучуваності серед проаналізованих іменників (14 підкласів). За даними статистичного опрацювання 5 чотирипільних таблиць, було встановлено наявність стандартних зв'язків тільки з

двома підкласами іменників – «Явища суспільно-політичного життя» (13 СВ, $\chi^2=21,28$, $K=0,27$) та «Абстракції на позначення ролі, значення, принципу тощо» (28 СВ, $\chi^2=7,07$, $K=0,15$), що свідчить про властивість цього іменника позначати поведінку і вчинки людей чи організацій, які керують суспільством. Зв'язок з іменниками підкласу «Абстракції, що позначають психічні явища в людині» попри високу частотність сполучуваності (20 СВ) виявився статистично незначущим:

Der Kongress leistete kaum Widerstand gegen die exekutiven Anmassungen der Bush-Administration nach dem 11. September 2001 (DIE ZEIT, 22.01.2009).

Rührt nicht alle Erkenntnis von Anmaßung und Übertretung? (DIE ZEIT, 30.08.2011)

Для іменника **Flegelei** (29 СВ) встановлено 1 інтенсивний стандартний зв'язок з підкласом «Власні назви, імена та прізвиська» (5 СВ, $\chi^2=31,6$, $K=0,33$), позначаючи, як правило, поведінку відомих особистостей. Цей результат засвідчує, що за низької частотності вживання можливі вагомні синтагматичні зв'язки. Сполучення з іншими 7 підкласами виявилися статистично незначущими:

CSU-Landesgruppenchef Michael Glos bezeichnete die Attacke Schröders als „Flegelei“ und warf ihm seinerseits vor, einer Volksfront Vorschub zu leisten (WELT ONLINE, 16.08.2004).

Статистичний аналіз іменника **Ungehörigkeit** (28 СВ) не виявив жодного стандартного зв'язку з 6 зафіксованих підкласів.

Найменш вживаний іменник **Unart** (18 СВ) виявив стандартний зв'язок з підкласом «Абстракції на позначення ролі, значення, принципу тощо» (8 СВ, $\chi^2=6,57$, $K=0,14$):

Sprach über die Unarten von Xenophobie und Populismus (DIE ZEIT, 30.03.2011).

Сполучення досліджуваних іменників з прикметниками характеризується найвищими показниками для підкласів прикметників характерологічного роду «оцінка інших і себе» (25 ЛО, 71 СВ, 2,84), «об'єктивних прикметників на позначення дімensionальних характеристик» (6 ЛО, 32 СВ, 5,33), «соціальних прикметників», «різних інституційних відношень» (8 ЛО, 14 СВ, 1,75) та «фіксованих настанов до інших» (8 ЛО, 12 СВ, 1,5).

Найбільш значущі показники лексичної сполучуваності досліджуваних іменників у моделі «слово + слово» проявилися з прикметниками «оцінки інших і себе» та «дімensionальних характеристик», решта сполучень не є статистично значущими: **Frechheit** + *absolut* (14), *bodenlos* (7), *unglaublich* (4), *ziemlich* (3), *klein* (3), *groß* (*die größte F.*) (3), **Unverschämtheit** + *bodenlos* (6), *absolut* (4), *ziemlich* (3), *unglaublich* (3).

Щодо семантичної сполучуваності, то іменник **Frechheit** має синтагматичні зв'язки з 4 підкласами прикметників. Опрацювання 2 альтернативних таблиць підтвердило тільки 2 з них як статистично значущі. Це моделі **Frechheit** + прикметники оцінки інших і себе (36 СВ, $\chi^2=17,77$, $K=0,31$) та **Frechheit** + прикметники дімensionальних характеристик (19 СВ, $\chi^2=8,7$, $K=0,23$):

Verwandtschaft, besonders in Großfamilien, scheint irgendwie immer eine leise Verachtung zu implizieren, eine Zumutung, eine kleine Frechheit sogar (Die Welt, 26.10.2011).

У лексемі **Unverschämtheit** серед 6 підкласів прикметників, з якими вона сполучається, виявлено лише 1 стандартний – з прикметниками дімensionальних характеристик (11 СВ, $\chi^2=4,4$, $K=0,16$):

„Eine Unverschämtheit ist das, eine große Unverschämtheit“, sagt die Frau mit den kurzgeschnittenen grauen Haaren und schiebt mit ihrem Fahrrad ab (SPIEGEL ONLINE, 06.07.2011).

Статистичне опрацювання трьох альтернативних таблиць для іменника **Anmaßung** допомогло встановити статистично значущі зв'язки з 2 підкласами прикметників – «соціальні прикметники: різні інституційні відношення» (11 СВ, $\chi^2=34,74$, $K=0,48$) і «характерологічні прикметники, інтелектуальна сфера – спрямування інтелектуальних станів за формою та змістом» (5 СВ, $\chi^2=10,10$, $K=0,26$):

Die royalistische Anmaßung des Titels verweist natürlich auf die Großmaulwurzeln ihrer Kunst (Frankfurter Rundschau, 11.08.2011).

Жоден із трьох зафіксованих підкласів прикметників, які сполучаються із іменником **Flegelei**, не мають статистичної значущості, що свідчить, на наш погляд, про незначний обсяг його семантики.

Згідно з результатами статистичного аналізу сполучуваності іменників **Ungehörigkeit** та **Unart** (18 СВ) стандартними є їх зв'язки з підкласом «оцінки інших і себе» (відповідно 8 СВ, $\chi^2=10,01$, $K=0,22$ та 6 СВ, $\chi^2=4,64$, $K=0,15$):

Indem er aber überhaupt auf Haderthauers "Unverschämtheit" und "unglaubliche Ungehörigkeit" einging, erhöhte er ihre Medienresonanz (DIE WELT, 26.08.2008).

Die gefährliche Unart, mit den Knien zu lenken, wird in diesem Auto beinahe unumgänglich (SPIEGEL ONLINE, 13.02.2011).

Кількісні параметри та частотні характеристики з підкласами дієслів. Щодо сполучуваності з дієсловами, то найчастіше ці іменники зустрічаються з дієсловами «органічного буття»

(3 ЛО, 181 СВ, 60,33), «неспіввіднесеної дії» (56 ЛО, 80 СВ, 1,43), «відповідності» (10 ЛО, 66 СВ, 6,6). Рідше з дієсловами «людської комунікації» (7 ЛО, 30 СВ, 4,29), «поведінки» (19 ЛО, 29 СВ, 1,53), «почуттів» (7 ЛО, 23 СВ, 3,29), «морального впливу» (16 ЛО, 20 СВ, 1,25).

Аналіз лексичної сполучуваності з дієсловами показав, що дієслова теж не проявили високого рівня сполучуваності у моделі «слово + слово» (крім домінуючого дієслова *sein*): **Frechheit** + *sein* (60), *empfinden (als)* (13), *siegen* (7), (*etw. eine F.*) *finden* (6), *sprechen* (5), *etw. für (F)* *halten* (4), *besitzen* (4), *etw. nennen* (3), (*etw. als F.*) *bezeichnen* (3); **Unverschämtheit** + *sein* (73), (*etw. als ...*) *empfinden* (6), *finden* (9), (*etw. eine U.*) *nennen* (6), *sprechen* (6), (*etw. als eine U.*) *bezeichnen* (5), *besitzen* (3), (*etw. für eine U.*) *halten* (3), *sagen* (3), *behaupten* (3); **Ungehörigkeit** + *sein* (13), *bieten* (3).

Статистичне опрацювання семантичної сполучуваності з дієсловами виявило, що іменник **Frechheit** має синтагматичні зв'язки з 12 підкласами дієслів, чотирипільні таблиці було складено для 7 з них. Статистично значущими є зв'язки з 3 підкласами у моделях **Frechheit** + дієслова досягнення мети (10 СВ, $\chi^2=16,9$, $K=0,18$), дієслова органічного буття (60 СВ, $\chi^2=11,64$, $K=0,14$) і дієслова сенсорного сприйняття (14 СВ, $\chi^2=9,12$, $K=0,13$):

Es war die Frechheit, die da siegte (DIE ZEIT, 04.08.2011).

Das empfinde ich als Frechheit! (ZEIT ONLINE, 12.05.2011).

Як засвідчують кількісні дані, отримані внаслідок статистичного аналізу 8 чотирипільних таблиць, іменник **Unverschämtheit** утворює стандартні синтагматичні сполучення з дієсловами органічного буття (75 СВ, $\chi^2=23,39$, $K=0,2$), неспіввіднесеної дії (14 СВ, $\chi^2=6,85$, $K=0,11$) та відповідності (28 СВ, $\chi^2=4,19$, $K=0,09$):

Ich finde es eine Unverschämtheit, die Mannschaft in einer solchen Situation zu verlassen (Frankfurter Rundschau, 15.05.2011).

У сполученні з дієсловами іменник **Anmaßung** характеризується найширшим колом сполучуваності (13 підкласів). Найбільш значущі показники відображено у 6 чотирипільних таблицях, які підтвердили тільки 2 з них як статистично значущі. Це моделі **Anmaßung** + дієслова неспіввіднесеної

дії (29 СВ, $\chi^2=23,59$, $K=0,21$) і модальні дієслова (10 СВ, $\chi^2=25,95$, $K=0,23$):

So habe der Süden nur seine Unabhängigkeit wahren wollen und sich gegen die Anmaßung des Nordens wehren müssen (DIE ZEIT, 15.04.2011).

Всі 8 підкласів дієслів, які сполучаються із іменником **Flegelei** виявилися статистично незначущими. Це, ймовірно, можна пояснити невеликим обсягом його семантики, який ми встановили на основі епідигматичного аналізу (Липка, 2013).

Статистичне опрацювання сполучуваності іменника **Ungehörigkeit** стандартним визнає зв'язки лише з одним із 10 зафіксованих підкласів дієслів – з дієсловами органічного буття (14 СВ, $\chi^2=4,67$, $K=0,08$), іменник **Unart** утворює стандартні зв'язки у моделі **Unart** + дієслова неспіввіднесеної дії (10 СВ, $\chi^2=4,65$, $K=0,09$):

Biedenkopf hat ihn sogar einen "miserablen Politiker" genannt, was zwar einerseits eine ungerechte Ungehörigkeit war, zugleich aber auch nicht ganz ohne Grund (DIE ZEIT, 20.09.2001).

Висновки. Отже, одержані статистичні дані ілюструють: пейоративна конотація проаналізованих ЛО істотно впливає на частоту їх використання в публіцистиці, низка досліджуваних лексем має низький показник *вживаності*; слово-домінанта **Frechheit** характеризується найвищою частотою вживання і йде на другому місці у групі після іменника **Anmaßung** за широтою сполучуваності, це свідчить про те, що у них найширша семантика; величина *обсягу* підкласу лексем не є визначальним чинником, який впливає на частоту вживання зі сполучуваними словами, так само, як висока *частота* вживання не обов'язково зумовлена великим *обсягом* підкласу; *міра інтенсивності* синтагматичних зв'язків не залежить від частоти вживання з виділеними підкласами слів; усі розглянуті компоненти утворюють стабільні синтагматичні зв'язки в основному зі словами, що позначають людину і все, що з нею пов'язане (мову, психічні явища, поведінку, дії, вчинки тощо).

У перспективі доцільно проаналізувати синтагматичні характеристики ЛСГ іменників на позначення *особи*, яка проявляє *зухвалу* поведінку, а також розглянути епідигматичні характеристики проаналізованих лексичних одиниць з метою цілісного опису досліджуваного ЛСП у сучасній німецькій мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Левицкий В. В. Лексическая сочетаемость и методы ее исследования. *Studia Germanica et Romanica: іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання. Наук. журнал / ред. кол. В. Д. Калиущенко. Донецьк: Дон. НУ, 2005. Т. 2. № 1 (4). С. 64–75.*
2. Котелова Н. З. Значение слова и его сочетаемость (к формализации в языкознании). Л. : Наука, 1975. 164 с.

3. Левицький В. В., Огуй О. Д., Кійко Ю. Є., Кійко С. В. Апроксимативні методи вивчення лексичного складу. Чернівці: Рута, 2000. 136 с.
4. Липка С. І. Лексико-семантичне поле на позначення зухвалої поведінки в сучасній німецькій мові: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 «Германські мови». Львів, 2013. 21 с.
5. Бистрова Л. В. Вивчення синтагматичних зв'язків слів за допомогою статистичних методів. Мовознавство. 1978. № 4. С. 44–48.
6. Левицький В. В., Стернин И. А. Экспериментальные методы в семасиологии. Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1989. 192 с.
7. Frankfurter Rundschau Online. URL: <http://www.fr-online.de>
8. Spiegel Online. URL: <http://www.spiegel.de/>
9. Welt Online. URL: <http://www.welt.de>
10. Zeit Online. URL: <http://www.zeit.de/index>

REFERENCES

1. Levytskyi V.V. Leksycheskaia sochetaemost y metody ee yssledovaniya. [Lexical compatibility and methods of its investigation]. Studia Germanica et Romanica: inozemni movy. Zarubizhna literatura. Metodyka vykladannia. Nauk. zhurnal / red. kol. V.D. Kalyushchenko. Donetsk: Don. NU, 2005. T. 2. № 1 (4). P. 64-75. [in Russian]
2. Kotelova N. Z. Znachenye slova y eho sochetaemost (k formalyzatsyy v yazykoznanyy). [The meaning of the word and its compatibility (to formalization in linguistics)]. L. : Nauka, 1975. 164 p. [in Russian]
3. Levytskyi V. V., Ohui O. D., Kiiko Yu. Ye., Kiiko S. V. Aproksymatyvni metody vyvchennia leksychnoho skladu. [Approximated methods of study of lexical composition]. Chernivtsi: Ruta, 2000. 136 p. [in Ukrainian]
4. Lypka S. I. Leksyko-semantychnе pole na poznachennia zukhvaloi povedinky v suchasni nimetskii movi [Lexical-semantic field denoting impertinent behaviour in modern German] : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: 10.02.04 «Hermanski movy». Lviv, 2013. 21 p. [in Ukrainian]
5. Bystrova L. V. Vyvchennia syntahmatychnykh zviazkiv sliv za dopomohoiu statystychnykh metodiv. [A study of syntagmatic connections of words with the help of statistical methods]. Movoznavstvo. 1978. № 4. P. 44-48. [in Ukrainian]
6. Levytskyi V. V., Sternyn Y. A. Eksperymentalnie metody v semasyolohyy. [Experimental methods in semasiology]. Voronezh: Yzd-vo Voronezh.un-ta, 1989. 192 p. [in Russian]
7. Frankfurter Rundschau Online. URL: <http://www.fr-online.de> [in German]
8. Spiegel Online. URL: <http://www.spiegel.de> [in German]
9. Welt Online. URL: <http://www.welt.de> [in German]
10. Zeit Online. URL: <http://www.zeit.de/index> [in German]

Статтю подано до редакції 15.05.2018 р.